

“Veiksme gan jau kādreiz uzsmaidīs”

Foto - E. Gabranovs

Re, izdodas! Neviltots bija bērnudārza “Sienāzītis” grupiņas “Rūķiņi” audzēknes Paulas Ābeļkalnas smaids, kad viņai basketbola trenera Elmāra Rakstiņa vadībā izdevās uz viena pirkstiņa griezt bumbu kā zemeslodi apkārt saulei.

Edgars Gabranovs

Pagājušās darba nedēļas nogales rīts visā Latvijā sākās ar “Olimpiskās dienas 2024” karoga pacelšanu un Vislatvijas kopīgu vingrošanu. Mūsupusē pie Balvu Valsts ģimnāzijas Olimpisko karogu pacēla volejbola kluba “Ezerzeme/Daugavpils Universitāte” spēlētājs, Olimpiskās dienas vēstnesis Mārtiņš Jansons un Balvu Sporta skolas audzēknis Arvis Začs.

Balvu Sporta skolas direktore Ludmila Beļikova atgādināja, ka ar sportiskām aktivitātēm atzīmējam Olimpisko dienu, kas ir pasaulē zināma kustība, kuras norisi Starptautiskā Olimpiskā komiteja atbalsta kopš 1987.gada: “Latvijas Olimpiskā komiteja aicinājumam pievienojās 1992.gadā. Kustība ir dzīvība, tā ir veselība, tā ir cīņa un eksistence. Mēs esam veselīga dzīvesveida piekritēji, kuri cenšas to bērnos un mazbērnos ieaudzināt.” Lūgta atklāt, vai, viņasprāt, bērni ar sportu ir uz ‘tu’ vai ‘jūs’, direktore atzina, ka no Covid laika vecāki ir apjautuši, ka ne tikai skolotāji, skola un pašvaldība atbild par bērnu veselību un fizisko stāvokli: “Pie mums arvien biežāk nāk vecāki ar iesniegumiem, lūdzot bērnus iekļaut kādā sportiskā aktivitātē.” Spriežot,

ar kura sportista sasniegumiem visvairāk lepojas, L.Beļikova atzina, ka ar sporta skolas audzēkni Arvi Vilkašti, kurš ir olimpisko spēļu zelta medaļas ieguvējs: “Kad būs nākamais olimpietis? Jautājums ir ļoti skaists un labs. Lai kļūtu par olimpieti, jābūt apstākļu sakrītībai, jābūt talantam, jābūt materiālajam atbalstam un veiksmei. Domāju, ka mums viss ir un veiksmē gan jau kādreiz uzsmaidīs. Galvenais, lai tikai ir miers virs galvas...”

Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika, atklājot “Olimpisko dienu 2024”, pavēstīja, ka Olimpiskās dienas organizatoru ziņa visiem Latvijas novadiem noslēdzās ar vārdiem ‘lai ir saule’: “Piepildījās. Tā ir pirmā pozitīvā ziņa. Tāpat nešaubos, ka arī sportiskajās aktivitātēs būs daudz, daudz pozitīvu emociju.”

Zīmīgi, ka pirms skolēnu aktivitātēm neizpalika sporta veidu tehnisko elementu paraugdemonstrējumi, tostarp ikvienam bija iespēja ne tikai apskatīt, bet arī pielaikt Eiropas čempiona Sergeja Arbuzova medaļas. Savukārt Olimpiskās dienas vēstnesis Mārtiņš Jansons pastāstīja par savām sportiskajām gaitām jeb karjeru: “Mans ceļš sākās Bērzpīlī un Balvos, kam sekoja Murjāņu sporta ģimnāzija, Daugavpils Universitāte. Pēc tam četrus gadus nospēlēju Ozolniekos. Tāpat spēlēju Igaunijas un Somijas klubos.”

* Turpinājums 4.lpp.

Īsziņas

Nākamajā
Radugumā

● **Kāpēc mīli Latviju?**
Vārds jauniešiem

● **Darina rotaļlietas un grozus**
“Brīvbrīdī” – par radošiem
cilvēkiem

Aicina piedalīties labdarības akcijā

Balvu novada pašvaldība sadarbībā ar biedrību “Upītes jauniešu folkloras kopa” Balvu novada sadraudzības pilsētas Baltas un Ukrainas tautas atbalstam organizē labdarības akciju automašīnas iegādei loģistikas un piegādes vajadzībām, kā arī medicīnas preču traumu aprūpei sagādāšanai. Ziedojuma konts atrodams www.balvi.lv.

Iesniegs projekta pieteikumu

25.aprīlī Balvu novada domes sēdē deputāti piekrita iesniegt projekta pieteikumu “Balvu muižas un ezera krastmalas publiskās ārtelpas attīstība”, apstiprinot projekta kopējās izmaksas 1 136 717,56 eiro, t.sk. EUR 800 000 ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums. Projekta apstiprināšanas gadījumā nodrošinās finansējumu projektam 416 717,56 eiro, t.sk. priekšfinansējumu 80 000 eiro, līdzfi-

nansējumu 216 483,25 eiro un pašu finansējumu 120 234,31 eiro. Projekta apstiprināšanas gadījumā pašvaldības finansējuma daļai ņems aizņēmumu EUR 416 717,56. Gadījumā, ja Valsts kases aizņēmums netiks piešķirts projektā paredzētajā apjomā, finansējuma daļa, par kuru netiks saņemts Valsts kases aizdevums, tiks finansēta no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Pieaug saslimstība ar garo klepu

Latvijas epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina, ka 2024.gadā no janvāra līdz martam tika reģistrēti 155 garā klepus gadījumi, bet 2023.gadā janvārī–martā reģistrēti 21 gadījums (2023.gadā kopā tika reģistrēti 111 garā klepus gadījums).

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Laikā, kad ikdienas darbu pienākumi mijas ar vaļas brīžiem, arvien biežāk esmu iecienījis pārskatīt padomju kinematogrāfiju. Patiesībā tā laika filmas mani allaž vilinājušas, kuras ar lielu interesi esmu skatījis jau no agriem pusaudža gadiem. Ko vien vērtā bija vecākā filmu studija Latvijā – Rīgas Kinostudija, kur 1970. – 1980. gados uzņēma vidēji 15 spēlfilmas gadā un kas nodrošināja darbu aptuveni tūkstoš darbiniekiem. Šķiet, Latvijas kino vēsturē tie bija īsteni zelta laiki, arī aktieru paveiktais filmēšanas laukumos radīja tik lielu saikni ar kino skatītājiem, kas piesēties pie TV zilajiem ekrāniem un vēlreiz pārskatīt latviešu kino klasiku liek atkal un atkal – arī vairākus gadu desmitus pēc kinostudijas darbības norieta. Un runa nav tikai par Latvijā, bet visā Padomju Savienībā radītajām filmām, kuras kopsummā saskatīt droši vien nemaz nevar.

Joprojām var dzirdēt, kā tiek *lauzti šķēpi* un meklēta atbilde uz mūžseno jautājumu, kur nozudusi kādreizējā aktieru brīnišķīgā aktierspēle un līdz sīkumiem pārdomātā filmu sižetiskā linija? Tā patiešām bija un joprojām ir liela mūsu vērtība, kas jāglabā. Bet ja atsevišķu kinofilmu darbus caurstrāvoja tā laika ideoloģija, gudrs skatītājs vienmēr pratis atšķirt graudus no pelavām un no katras filmas paņemt tikai pašu vērtīgāko. Un kā ir ar mūsdienu kinematogrāfiju? Arī kopš neatkarības atgūšanas Latvijā tapušas filmas, kas noteikti iekļaujas Latvijas kino zelta fondā, bet virsotni jau esam sasnieguši vai arī esam tikai ceļā uz to?

Latvijā

Izņem antisanitāros apstākļos turētus suņus.

Pārtikas un veterinārais dienests no kāda īpašuma Saulkrastos izņēmis 34 dažāda vecuma suņus (tajā skaitā kucēnus), jo tur notika nekontrolēta dzīvnieku vairošanās, dzīvnieki tika turēti antisanitāros apstākļos un tiem netika nodrošināta pienācīga barība un ūdens. Pārbaudē atklājās, ka mājas otrajā stāvā starp dažādiem atkritumiem antisanitāros apstākļos uzturas vairāk nekā 20 suņi, turklāt kucēni ir paslēpti somās. Atverot somu rāvējslēdzējus, inspektori katrā no somām konstatēja vismaz divus kucēnus, kuriem tur acimredzami jau bija sācis trūkt skābekļa.

Alkohola patēriņš sasniedzis epidēmijas līmeni.

Alkohola patēriņš Latvijā sasniedzis epidēmijai pielīdzināmu līmeni, tādēļ nekavējoties nepieciešami vērīnīgi un kompleksi pasākumi šo rādītāju mazināšanai. Turklāt Latvijas skolēnu veselības paradumu pētījuma dati liecina, ka palielinās alkohola lietojošo meiteņu īpatsvars, pirmo reizi pārsniedzot zēnu īpatsvaru. Veselības ministrijas vērtējumā viens no būtiskākajiem aspektiem, līdztekus alkohola pieejamības mazināšanai, ir skolēnu izglītošana jautājumos par alkohola negatīvo ietekmi.

Darbu sāks paģiru autobus. Maija beigās Rīgā sāks kursēt paģiru autobuss. Tas nav ilgi gaidītais nakts transports, kurš nogādās Rīgas ballētājus uz mājām, bet pirmā palīdzība tiem, kuri no rīta pēc ballītes jūtas slikti. "Paģiru buss" būs maksas pakalpojums, kas darbosies pēc izsaukuma. Tu izsauc autobusu uz konkrētu adresi un tavš uzdevums būs tikai iekāpt transportā. Medicīnas personāls, kas darbosies autobusā, visu, kas notiks tālāk, izdarīs tavā vietā," norāda idejas autori. Līdzīgs koncepts jau realizēts pasaules balliņu galvaspilsētā Lasvegasā.

Uz Rīgu pošas ASV kruīzi. Tuvāko gadu laikā Rīgas ostā varētu ienākt vairākas jaunas ASV kruīza līnijas. Šī gada kruīzu pārdošanas rādītāji liecina, ka Baltijas jūras maršruts ir pieprasīts arī bez Sanktpēterburgas. Šogad kruīza sezona Rīgas ostā sākas jau 25. aprīlī ar franču kruīza kompānijas kuģa vizīti. Kopā šogad Rīgā gaidāmas 67 kruīzu kuģu vizītes, kas ir par piecām vairāk nekā pērn. Pagājušajā gadā Rīgas ostā tika uzņemts kopumā 81 681 kruīza kuģu pasažieris, kas ir par 7,9% vairāk nekā iepriekšējā sezonā. Lielākā daļa kruīzu ceļotāju bija no Vācijas, ASV un Lielbritānijas.

(Ziņas no interneta portāliem www.tvnet.lv, www.lsm.lv, www.db.lv, www.delfi.lv)

Augsti panākumi Eiropas čempionātā

No Parīzes ar sudrabu un četriem zeltiem

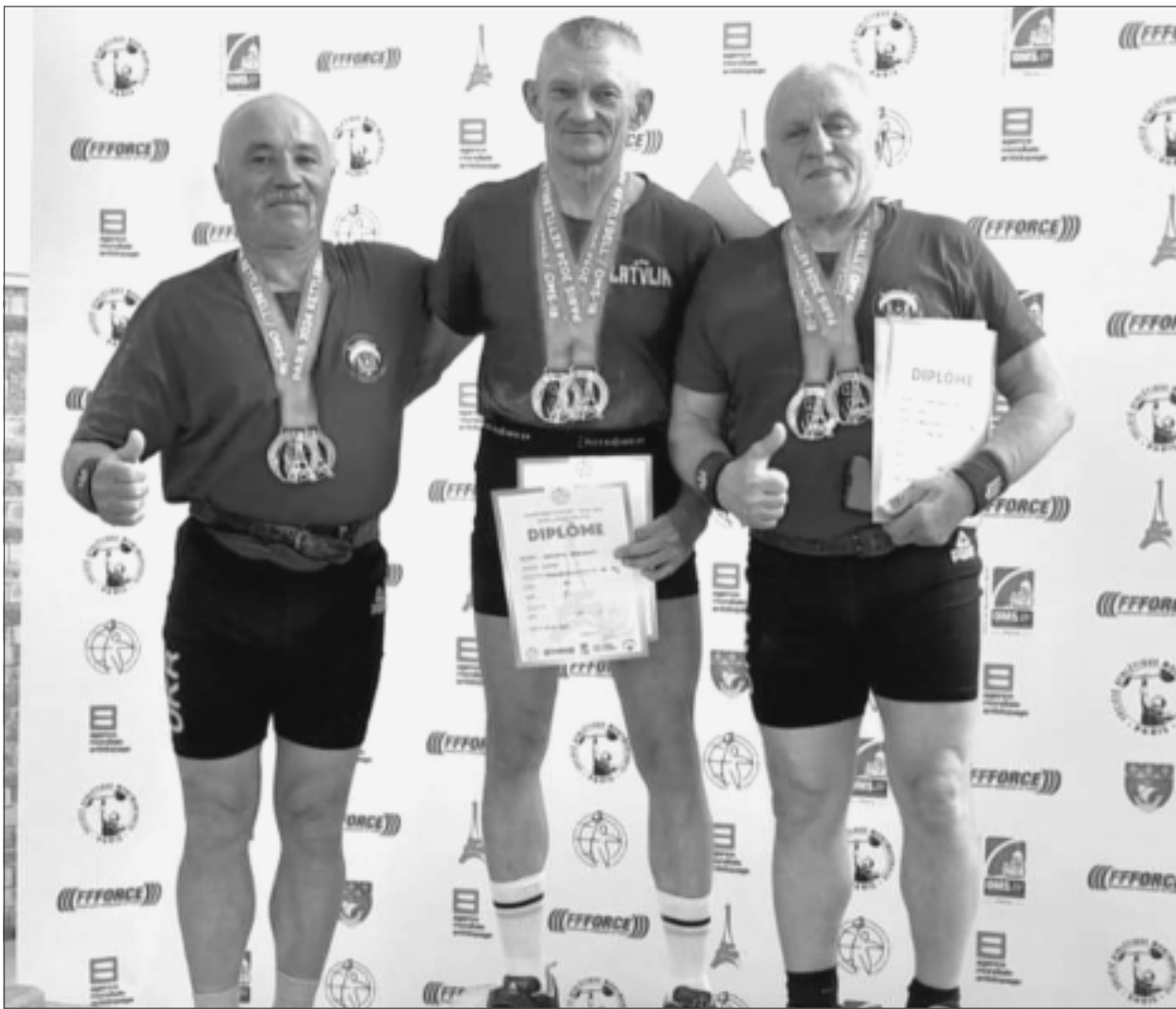

Foto - no personīgā arhīva

Ar brāļiem ukraiņiem. Attēlā balvenietis Sergejs Arbužovs (vidū) redzams kopā ar diviem brāļiem no Ukrainas pilsētas Dņipro. "Savulaik arī pats dienēju Ukrainā, Mokolajivas apgabalā, kas ir salīdzinoši netālu no Dņipro pilsētas. Ar brāļiem esmu pazīstams jau ne pirmo dienu, jo plecu pie pleca daudzus gadus startējam sacensībās," stāsta S. Arbužovs. Jāpiebilst, ka Ukraina čempionātā Francijā bija viskuplāk pārstāvētā valsts – sacensībās startēja aptuveni simts Ukrainas sportisti.

No 17. līdz 21. aprīlim Francijas galvaspilsētā Parīzē, kur šogad notiks 33. vasaras olimpiskās spēles, aizvadīts Eiropas čempionāts svarbumbu celšanā. Starptautiskajās sacensībās, kas pulcēja sportistus no dažādām pasaules valstīm, piedalījās arī balvenietis SERGEJS ARBUŽOVS, ar lieliskiem rezultātiem pārstāvējot "Ziemeļlatgales Sporta centru" un visu Balvu novadu.

Sportisti – no visa Vecā kontinenta

S. Arbužovs starp pieaugušajiem izcīnīja 2. vietu raušanas vingrinājumā ar 32 kilogramus smagām svaru bumbām. Jāuzsver, ka šajā grupā balvenietim konkurenci sastādīja arī gados krietni jaunāki sportisti, jo, piemēram, uzvaras laurus plūca un 1. vietu ieguva divdesmitgadīgais svarbumbu cēlājs no Ukrainas. Tas gan pieredzējušajam Balvu novada pārstāvim nebija šķērslis, lai uzrādītu lieliskus sportiskos rezultātus. Savukārt veterānu konkurencē balvenietis mājup pārveda veselu komplektu jeb četras zelta medaļas, kuras ieguva svarbumbu grūšanas, raušanas, garā cikla un trīsriņņu disciplīnās.

Jautāts, kā pats vērtē parādīto sniegumu, S. Arbužovs stāsta, ka sacensības izdevās: "Biju gan cerējis, ka izdosies nodemonstrēt vēl labākus rezultātus, tomēr pirms čempionāta sanāca nokert vīrusu. Līdz ar to vispirms jau esmu gan-

darīts, ka laikus atveseļojos un vispār tiku uz kājām, un aizbraucu uz čempionātu. Kas attiecas uz konkurenci, īpaši var izcelt Ukrainas pārstāvjus, kuri ir ļoti spēcīgi svarbumbu cēlāji. Bet kopumā čempionātā piedalījās sportisti no visdažādākajām valstīm – ne tikai no Latvijas, Ukrainas un mājinieces Francijas, bet arī mūsu kaimiņvalstīm Lietuvas un Igaunijas, kā arī Itālijas, Vācijas, Īrijas, Somijas, Grieķijas, Polijas un citām valstīm."

No Krievijas līdz saulainajai Kalifornijai

Jāuzsver, ka S. Arbužovs ir ļoti pieredzējis svarbumbu cēlājs, kuram aizvadītais čempionāts Parīzē nav vienīgās augsta līmeņa sacensības ārvalstīs. Neskaitot daudzos sporta forumus, izcīnītās medaļas un titulus Latvijā, pirmais starts ārpus mūsu valsts robežām balvenietim bija jau tālajā 1997. gadā pasaules čempionātā svarbumbu celšanā Krievijā. Pēc tam sekoja dalība arī starptautiska mēroga sacensībās Ukrainas galvaspilsētā Kijivā, Tatarstānas Republikas galvaspilsētā Kazaņā, kā arī Itālijā, Somijas pilsētā Tamperē, Vācijā un citviet, kopumā pieaugušo konkurencē pasaules čempionātos izcīnot vairākas zelta medaļas, bet starp veterāniem triumfa brīžus piedzīvojot vēl krietni biežāk. Savukārt vistālākā vieta pasaulē kartē, uz kurieni devies S. Arbužovs,

bijusi Kalifornijas štata esošā Sandjego pilsēta, kas izvietojusies pie Klusā okeāna ASV galējos dienvidrietumos. Šī saulainā lielpilsēta ar vairāk nekā miljons iedzīvotājiem balvenietim vispilgtāk palikusi atmiņā ne tikai tādēļ, ka tur pasaules čempionātā izcīnīta sudraba medaļa, bet arī ar savu dzīves ritmu un cilvēku mentalitāti, kas ir citādāka, nekā ierasts Eiropā. "Interesanti, ka sacensībās Sandjego bija plānota arī pasauleslavenā aktiera un kultūrista Arnolda Švarcenegera ierāšanās. Diemžēl tobrīd Kalifornijā sākās plaši mežu ugunsgrēki, un A. Švarcenegers, tolaik būdams Kalifornijas gubernators, sacensībās neieradās. Ko lai saka, – žēl gan! Savukārt kopumā, startējot sacensībās ārvalstīs, protams, sanāk iepazīt arī konkrēto valsti. Piemēram, Parīze pārsteidz ar savām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Francijas galvaspilsētu, kur ārpus sacensībām kājām nostāigājām 20 kilometrus, var salīdzināt ar Sanktpēterburgu, kas arī zināma kā kultūras un tūrisma centrs. Katra valsts ir citādāka – ar savu šarmu un spozmi," gandarīts, ka sacensības var apvienot ar ceļošanu, ir S. Arbužovs.

Balvenietis piebilst, ka tuvākajā laikā plānotas sacensības Latvijā, bet oktobrī vēlētos aizbraukt uz pasaules čempionātu svarbumbu celšanā Grieķijā. Turēsim ikšķus – lai izdodas!

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā

Svin trešo dzimšanas dienu

Irēna Tušinska

26.aprīlī Balvu novada Sociālā dienesta struktūrvienība – Balvu Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs (DSPC) – svinēja savu trīs gadu jubileju. Šo gadu laikā pierādījies, ka centra sniegtie pakalpojumi ir ārkārtīgi nepieciešami un vajadzība pēc tiem ne tikai nemazinās, bet pat pieaug.

Pateicoties deinstitutionalizācijas projektam, kas paredzēja pakalpojumu institūcijās pakāpeniski aizstāt ar sabiedrībā balstītiem sociālajiem pakalpojumiem vai ģimeniskai videi pietuvinātiem pakalpojumiem, 2021.gada 26.aprīlī Balvos, Liepu ielā 2 un Vidzemes ielā 2, atklāja Daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centru un grupu dzīvokļus. Grupu dzīvokļa pakalpojumu vienlaikus var nodrošināt līdz 16 personām. "Uz doto brīdi te dzīvo 10 klienti: 9 klienti – no Balvu novada, viens klients – no cita novada; 8 klienti ir ar pašaprūpi, 2 klienti – bez pašaprūpes," stāsta DSPC direktore Skaidrīte Saleniece. Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Pakalpojumu vienlaikus var nodrošināt līdz 20 klientiem. Uz doto brīdi pakalpojumu izmanto 21 bērns, trīs no tiem ir centra klienti. Savukārt pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem šeit pieejami dienas aprūpes centra, specializēto darbnīcu un grupu dzīvokļa pakalpojumi. "Dienas aprūpes centra pakalpojumu vienlaikus var nodrošināt līdz 20 personām. Uz doto brīdi pakalpojumu izmanto 16 klienti: 10 nāk no grupu dzīvokļa un 6 – no pilsētas, no kuriem 12 klienti ir ar pašaprūpi, 4 – bez pašaprūpes. Centrā ierīkota arī multisensorā istaba, kas aprīkota ar relaksējošo muzikālo ūdens gultu, gaismas, skaņas un aroma efektiem, kā arī masāžas krēslu. Darbojas arī interaktīva projicēšanas sistēma "Nirvana". Šīs sistēmas priekšrocības ir spēju vide, kas vērsta uz uzdevumu izpildi kāju kustību trenēšanai, uzturēšanai. Nirvana vislielākajā mērā fokusējas uz klientu. 2023.gadā tajā tika veiktas 366 nodarbības.

Lai gan, noslēdzoties deinstitutionalizācijas projektam, kopš šī gada sākuma Balvu DSPC finansēšana gulst uz pašvaldības pleciem, tā darbības nepieciešamība trīs pastāvēšanas gadu laikā ne tikai nav izzudusi, bet turpina pat pieaugt. Centra vadītāja Skaidrīte Saleniece, kura vadītājas amatā stājas

Foto - I.Tušinska

Svinot trīs gadu jubileju. Aizvadītās piektdienas pēcpusdienā Balvu Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra kolektīvs ciemos aicināja klientus, viņu vecākus un radus, kā arī pašvaldības pārstāvjus, lai kopā svinētu centra trīs gadu jubileju. Pēc kopīgas fotografēšanās, nelielas prezentācijas par DSP centra darbību trīs gadu laikā viesi varēja apskatīt jauno izstāžu zāli, noskatīties klientu sagatavotu priekšnesumu, kā arī mieloties ar svētku torti un dažādām uzkodām.

šī gada janvārī, lepojas ar savu kolektīvu, viņu radošajām idejām un sevišķi ar nesen atklāto jauno centra klientu darbu izstāžu zāli un rokdarbu darbnīcu, kas no pagrabstāva pārcēlusies uz otrā stāva gaišajām, plašajām telpām: "Tagad ar lepnumu varam uzņemt jebkurus ciemiņus." Viņa atklāj, ka centra pakalpojumus izmanto ne tikai grupu dzīvokļu iemītnieki, bet arī citi Balvu iedzīvotāji, kuriem piešķirts šis sociālais pakalpojums. Viņa neslēpj, ka darbs ir ļoti specifisks un grūts, jo darbiniekiem jābūt arī labiem psihologiem, jāprot pielāgoties un sastrādāties ar klientiem. Taujāta par nākotnes plāniem, S.Saleniece uzsver, ka galvenais, lai šis centrs turpina pastāvēt: "Tāpēc, ka esam ļoti liels atbalsts vecākiem, kuriem ir bērni ar garīgiem vai funkcionāliem traucējumiem. Plāni mums ir dažādi, bet arī saglabāt centru esošajā stāvoklī nav viegls uzdevums. Uzskatu, ka valstij būtu finansiāli vairāk jāatbalsta šie centri, lai viss slogs negulst tikai uz pašvaldību pleciem."

Interesu izglītības skolotājas, aprūpētājas, sociālie rehabilitētāji un visi Balvu DSP centra un grupu dzīvokļu darbinieki

lepojas ar savu darbu, kaut tas nav viegls. A.Matule-Bordāne stāsta, ka ar dienas aprūpes centra klientiem jābūt ļoti pacietīgiem: "Nav tā, ka, šodien ierādījusi vienu prasmi, varu cerēt, ka nākamajā dienā klients to atcerēsies. Bieži to pašu nākas mācīt vēl un vēlreiz. Tā ir darba specifika, ko no malas nevar redzēt. Tanī pašā laikā šajos cilvēkos ir tik daudz gaišuma un cilvēcības." Viņa atklāj, ka ir bijuši gadījumi, kad klients, atteicies no šī pakalpojuma, pēc laika vēlas to atgūt, taču tas vairs nav tik viegli izdarāms. Tā vietā, lai netirās drēbēs klistu pa pilsētu, rakājoties pa miskastēm un ubagojot, dienas aprūpes centrā cilvēki ir nodarbināti no rīta līdz vakaram, apgūst kaut ko jaunu, ir paēduši un pat vajadzības gadījumā aizvesti pie ārstiem. Dienas aprūpes centra klientu diena ir strukturēta – katru rītu notiek fizioterapija un vingrošana, vēlāk – nodarbības, pēc tam viņi dodas pastaigā, bet pēcpusdienā atkal piedalās kādā nodarbībā un darba terapijā, laukā stādot augus, grābjot lapas vai tīrot sniegu. DSP centrā iekārtota arī ēdamtelpa, kur klientiem ir iespēja ieturēt pusdienas.

Foto - I.Tušinska

Jaunā darbnīca. Interesu izglītības skolotāja Anita Matule-Bordāne, kura klientiem māca rokdarbus un kokapstrādi, izrādot jauno darbnīcas telpu, ar prieku pastāstīja, cik tā ir gaiša un ērta, salīdzinot ar iepriekšējo, kas atradās pagrabstāvā: "Tagad varam strādāt gaismā, pie normāliem galdiem." Turklāt telpa iekārtota pašu darbinieku spēkiem. A.Matule-Bordāne priecājas, ka tagad te iespējams veidot lielformāta darbus. Beidzot arī gludināmais dēlis stāv tam paredzētajā vietā, kā arī atradusies vieta dokumentu skapītim un skolotājas galdam.

Darina pārļu rokassprādzi. Viens no darbīgākajiem centra klientiem Andis priecājas par iespēju strādāt gaišās un ērtās darbnīcas telpās. Interesanti, ka savulaik viņš bijis Anitas skolnieks Balvu Profesionālajā un vispārīgglītojošajā vidusskolā, kur ieguvis šuvēja zeļļa diplomu. Centru Andis apmeklē jau vairāk nekā divus gadus: "Man te ļoti patīk. Ja jāizvēlas – sēdēt mājās pie televizora vai nākt uz šejieni, tad labāk nāku te un strādāju."

Foto - I.Tušinska

Kārtīgs zivju loms. A.Matule-Bordāne pastāstīja, ka dažādu dizainu koka zivis tapušas, pateicoties akcijai "Zivju dienas", kad centra klienti apņēmās darināt koka zivis tik ilgi, kamēr paši izmakšķerēs kādu Balvu ezerā: "Rezultātā divu nedēļu laikā nevienu zivi nenokērām, tāpēc gandrīz mēnesi turpinājām tās izgatavot no koka."

Foto - I.Tušinska

Jaunā izstāžu zāle. Centra kolektīvs lepojas ar šī gada martā atklāto izstāžu zāli, kurā, iepriekš piesakoties, klientu veikumu var apskatīt ikviens balvenietis vai pilsētas ciemiņš.

Foto - no personīgā arhīva

Gatavojas svētkiem. Aptuveni pusgadu par interešu pulciņa audzinātāju cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem dienas aprūpes centrā strādā Zanda Arnicāne. Viņas vadībā top skaisti radoši darbi, ko vēlāk var apskatīt izstādēs: "Kopā ar klientiem gatavojamies dažādiem svētkiem, veidojam savu darbu izstādes, iestudējam priekšnesumus un uzstājamies. Arī mūsu centra trīs gadu jubilejai esam iestudējuši anekdošu šovu. Šobrīd top arī izstāžu darbi par tēmu – māja, pilsēta." Zanda stāsta, ka strādājot gūst daudz pozitīvu emociju: "Patīk redzēt sava darba rezultātus. Patīk šī darba vienkāršība un sirsnīgums. Ļoti daudz gūstu no šiem cilvēkiem. Protams, katram darbam ir sava *garoziņa*, taču nevaru teikt, ka tas mani apgrūtina. Gluži otrādi – ceļ spārnos un iedvesmo jaunām idejām." Svētkos saviem kolēģiem un klientiem Zanda novēl: "Lai vienmēr gaišas domas, gaiši darbi un gaišas sirdis! Kopā mēs varam kalnus gāzt! Lai izdodas radīt prieku sev un dot to tālāk citiem!"

* Sākums 1.lpp.

Nesen sporta veterāns Jānis Strapcāns “Vadugunij” atzina, ka Mārtiņš ir pēdējo gadu vislabākais, visperspektīvākais mūspuses spēlētājs. “Kaut ko noteikti uzkrastiet,” viņš lūdza. “Kāpēc Jānis tā teica? Visticamāk, ļoti atbalsta volejbolu, tā ir viņa sirdslieta. Nevaru teikt, ka esmu augsta līmeņa spēlētājs. Jauniem puīšiem iesaku būt mērķtiecīgiem. Ja patīk, dariet!” paskaidroja M.Jansons. Lūgts atklāt, kā jaunībā izvairīties no dažādiem kārdinājumiem, volejbolists atklāja savulaik trenera teikto: “Viņš man teica, ka vēl iespēju pabūt dažādos pasākumos, bet sports ir sports. Kā kļūt par labu volejbolistu? Ir jāstrādā! Jā, ir bijuši mirkļi, kad gribējās mest plinti krūmos. Ko darīt? Apstājies, padomā un ej tālāk. Tāpat gribu vērst uzmanību uz to, ka ikvienam sportistam jāpievērš uzmanība savai izglītībai, jo agrāk vai vēlāk pienāks laiks, kad, pirmkārt, sportā var gūt traumas, otrkārt, noveco un nevienam vairs nebūsi vajadzīgs. Izglītība ir pamats nepalikt novārtā.”

Paceļ Olimpisko karogu. Šo gadu šogad uzticēja Mārtiņam Jansonam un Arvim Začam.

Sāka ar vienu bumbu. Basketbola treneris Elmārs Rakstiņš pārsteidza ar dažādiem trikiem, tostarp ar trīs bumbām vienlaikus.

“Izaugt#sportiņā”. Balvu novada izglītības iestāžu audzēkņi apliecināja, ka ir gatavi attaisnot šī gada Olimpiskās dienas devīzi “Izaugt#sportiņā”. Rīta rosni (foto) viņi sāka treneres Ilutas Balules vadībā.

Ar kādu vecumu sākt? Balvu Sporta skolas direktore Ludmila Beļikova, spriežot, kādā vecumā bērniem sākt trenēties, uzsvēra, ka sporta veidi ir dažādi: “Piemēram, peldēšanas apmācību visa vecuma grupas bērniem atbalsta pašvaldība, kas, šķiet, ir vienīgā valstī. Citos sporta veidos uzņemam, pamatojoties uz Ministru kabineta regulu, kas nosaka, kādā vecuma grupā var sākt darboties atkarībā no fizioloģiskā viedokļa. Iesaku visiem piecgadīgajiem sākt ar peldēšanu.”

Pārsteidz skolēnus. Balvu pauerliftinga komanda Latvijas čempionātā komandu ciņā ir izcīnījusi zelta medaļas. Un patiesi komandas pārstāvji Sergejs Šņegovs un Raimonds Celmiņš paraugdemonstrējumos apliecināja, ka ir spēkavīri. R.Celmiņš (foto), uzrunājot sportistus, vērsās pie zēniem: “Jums visiem ir vajadzīgs spēks. Un šajā sporta veidā var nodarboties dažādā vecumā. Kļūstot vecākam, ar skriešanu ir kā ir, bet spēks vienmēr būs pieprasīts. Mēs pārstāvam Balvus un tikai Balvu novadu!”

Turēsim ikšķus! Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika uzsvēra, ka jau tuvākajā laikā mēs būsīsim aculiecinieki augsta līmeņa notikumam, kuram sekos līdzīgs visa Latvija, paskaidrojot: “Cerēsim, ka Latvijai veiksies pasaules čempionātā hokejā.” Jāpiebilst, ka Arnis skolēniem uzdeva interesantus jautājumus, piemēram, kura vēl no valstīm pasaulē, izņemot Franciju (otrās olimpiskās spēles organizēja pirms 100 gadiem), olimpiskās spēles ir organizējusi trīs reizes? Uzminiet nu? (Lielbritānija.)

Viss vēl priekšā. Divpadsmitgadīgā Madara Maksimova, kura mācās Baltinavas vidusskolā, lepojās, ka pirmo reizi piedalās Olimpiskajā dienā. “Es aktīvi spēlēju volejbolu. Varbūt sasniegšu arī Mārtiņa līmeni,” viņa sprieda.

Pasākums

Jaunieši audzē sevī līderus

Topošie līderi. Līdera audzināšana sevī jāsāk jau bērnībā. Tas, kādus panākumus šodienas jaunieši gūs nākotnē, lielā mērā atkarīgs no viņiem pašiem.

19. aprīli Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) skolēnu pašpārvalde aicināja Balvu un kaimiņu novadu skolu pašpārvalžu dalībniekus uz sadraudzības pasākumu "Audzē sevī līderi". Aicinājumam atsaucās Gulbenes novada, Viļakas, Rugāju, Baltinavas un Rekavas vidusskolas, Stacijas un Eglaines pamatskolas, kā arī Balvu Profesionālā un vispārīzglītojošā vidusskola (BPVV).

Ģimnāzijas direktores vietniece audzināšanas jomā Daina Mediniece sveica klātesošos, uzsverot, ka līderība ir kalpošana citiem cilvēkiem, ka līdera būtība slēpjas viņa raksturā, bet raksturu var sevī attīstīt, *audzējot* sevī līderi visa mūža garumā.

BVĢ skolēnu pašpārvaldes prezidente Laura Jeromāne, akcentējot septiņus ļoti veiksmīga cilvēka paradumus, dalījās savā izaugsmes stāstā, kā no nedrošas jaunietes divu gadu laikā ir kļuvusi par aktīvu skolēnu pašpārvaldes prezidenti.

Savukārt pasākuma viesis – tēlnieks un dizaineris Aigars Zemītis – pieredzes stāstā "Stāsts par veidošanu un veidošanos" dalījās ar savā karjeras ceļā un dzīvē gūtajām atziņām. Salidojuma dalībnieki pārliecinājās, ka viesis ir ļoti talantīgs un vispusīgs cilvēks. Īpašas emocijas skolēnos izraisīja viņa izpildītā dziesma "Trīs lietas".

Savukārt Balvu novada Bērnu un jauniešu centra (BNBJC) jaunatnes lietu speciāliste Gunita Mincāne uzsvēra, cik svarīga ir līdzdalība jauniešu izaugsmē. Viņa atklāja, ka drīzumā Balvos tiks izveidota Balvu novada jauniešu dome, kurā aicināts līdzdarboties ikviens.

Aktivitātēs "Tekstini sevī līderi!" jaunieši nostiprināja prasmi darboties komandā, kritiski domāt un ātri reaģēt. Savukārt BVĢ skolēnu pašpārvaldes Eko ministrijas pārstāves Sindija un Sanija mācīja "audzēt sevī līderi" ar sēklu papīra veidošanas piemēru, atklājot, ka viss, ko darām, ir jāveic ar rūpību, pacietību, neatlaidību un regularitāti, tad var sagaidīt skaistu rezultātu.

Ģimnāzijas pašpārvaldes jaunieši bija sagatavojuši dažādas aizraujošas aktivitātes, kas mijās ar vērtīgām sarunām un nodarbībām.

Ļoti interesanti izvērtās "izgāšanās stāsti". Pastāstot skaļi savu kaunu raisošo notikumu vai atgadījumu, jauniešiem bija iespēja atbrīvoties no iekšējiem pārdzīvojumiem, ko *nēsā* sevī. Klātesošie drosmīgi dalījās savos stāstos, kopā par

Piemīt vairāki talanti. Tēlnieks Aigars Zemītis topošos līderus iepriecināja ne tikai ar stāstiem par saviem sasniegumiem mākslā, bet arī ar muzikālajiem talantiem.

Saliedēšanās aktivitātes. BVĢ skolēnu pašpārvaldes dalībnieki ciemiņiem piedāvāja vairākas aktivitātes, kuru laikā skolu pārstāvji savstarpēji iepazīnās un mācījās sadarboties.

Iedvesmo ar personīgo piemēru. BVĢ skolēnu pašpārvaldes prezidente Laura Jeromāne, cenšoties iedvesmot ar pašas piemēru, sniedza dažus padomus, kā pārvarēt kautrību un kūtumu, lai attīstītu sevī līdera dotības. Par līderi nav obligāti jāpiedzimst, par to var kļūt, pateicoties neatlaidībai un personīgo izaicinājumu pārvarēšanai.

tiem pasmejoties un tādējādi atklājot, ka šādas situācijas gadās visai bieži un daudziem cilvēkiem, ka labāk par tām vienkārši pasmaidīt, nevis *nest* sevī kā sāpīgu pieredzi.

Analizējot pasākumu, ģimnāzijas sko-

lēnu pašpārvaldes dalībnieki atzina, ka tas papildināja zināšanas par līderību, sniedza iespēju gūt pieredzi pasākuma organizēšanā un dāvāja iespēju iepazīt jaunus draugus.

Īsumā

Uzvar dziedāšanas konkursā

18.aprīlī Balvu Profesionālās un vispārīzglītojošās vidusskolas (BPVV) dueti Ieva Krevica un Jānis Krevics ar J.Šipkeviča dziesmu "Zemeslodes", kā arī Sigita Keiša un Markuss Mednis ar J.Lūsēna dziesmu "Mazu brīdi pirms" uzstājās Ogres tehnikuma rīkotajā konkursā profesionālajām vidusskolām "Ofaktors 2024". Konkurssā piedalījās Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma, Rīgas Tīrniecības profesionālās vidusskolas, Jelgavas tehnikuma, Mākslas izglītības kompetences centra "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola Saules skola" un Olaines Tehnoloģiju koledžas pārstāvji. Dalībnieku sniegumu vērtēja Mārupes Kultūras nama vadītāja, kā arī mūziķi Ira Krauja-Dūduma, Lauris Valters un Denijs Jorens Grieze.

Izraudzījās, ka BPVV duets Sigita Keiša un Markuss Mednis ir visprasmīgākie vokālisti, kuri, apsteidzot pārējos, mājās devās ar "Ofaktors 2024" uzvarētāju balvu.

Stāsta par karjeras iespējām

22.aprīlī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona pārvaldes Balvu daļas komandieris Alvis Romāns un Balvu daļas Tilžas posteņa komandieris Emīls Koniševs tikās ar Baltinavas vidusskolas vecāko klašu jauniešiem. Skolēni uzzināja par karjeras iespējām ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, civilajā aizsardzībā, kā arī par studiju iespējām Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā un Rīgas Tehniskajā universitātē.

Iepazīst citu valstu izglītības sistēmas

Vienu aprīļa nedēļu Rugāju vidusskolas skolēni pavadīja Horvātijā. Tās laikā viņi kopā ar Francijas un Horvātijas skolēniem izzināja šo valstu izglītības sistēmas un kultūras niansas. Tā bija lieliska izdevība pilnveidot svešvalodu prasmes, gatavot un izbaudīt tradicionālos ēdienus, mācīt savas un apgūt citu tautu dejas.

Dodoties ekskursijās pa Zagrebu un Rijeku, kā arī apmeklējot UNESCO mantojuma pērli – Plitvices ezerus, skolēni izzināja iespējas, kā tūrismu padarīt videi draudzīgu un ilgtspējīgu. Izmantojot "zaļās ceļošanas" iespējas, pa ceļam rugājieši paviesojās Austrijas galvaspilsētā Vīnē, kur iespaidīgā Svētā Stefana katedrāle un pavisam atšķirīgā Hundertwassera māja nevienu neatstāja vienaldzīgu.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Notikusi pirmā sabiedriskā apspriešana

Rugāju pagastā plāno izbūvēt vēja parku.

Sanita Karavoičika

Baltijā vadošais starptautiskais atjaunīgās enerģijas uzņēmums “Ignitis Renewables” ar vairāk nekā 178 miljonu eiro investīcijām uzsācis darbu pie “zaļās” enerģijas projektu attīstīšanas Latvijā. Pašlaik uzņēmums attīsta vairākus saules enerģijas parkus Latvijā – Bauskas, Tukuma un Kuldīgas novados. Līdztekus šiem projektiem uzņēmums ir iecerējis attīstīt arī vēja parkus. Vienu no vēja parkiem iecerēts izbūvēt arī Balvu novada Rugāju pagastā, taču, lai no ieceres nonāktu līdz galarezultātam, jāiziet vairāki posmi. Pirmais no tiem ir ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. 23.aprīli teju trīs stundu garumā Rugāju Tautas namā notika pirmā sabiedriskā apspriešana, uz kuru ieradās kupls iedzīvotāju skaits. Jautājumu projekta attīstītājam “Ignitis Renewables” bija ļoti daudz, taču, kā uzsvēra uzņēmuma pārstāvji, šī apspriešana ir tikai sākums.

Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE pastāstīja, ka saruna par vēja parka izbūvi Rugajos sākās ar to, ka aizvadītajā gadā pašvaldība saņēma iesniegumu no z/s “Vītoli” īpašnieka. Zemes īpašnieks savos meža īpašumos, kas ir lokācijas vieta ap Kaļņa ezeru, Grūzišos, Sebežos, Bolupniekos, līdz ceļam Upatnieki – Balvi, izteica vēlmi ļaut iesaistīt attīstītāju un meža teritorijā izbūvēt vēja ģeneratorus. Sākotnēji izpildvara ar zemes īpašnieku, projekta attīstītāju “Ignitis Renewables” apsprieda ideju, tad tā nonāca Tautsaimniecības komitejā, kur jau bija iesniegts nekustamo īpašumu saraksts, kuros potenciāli varētu atrasties ģeneratori. Protams, no deputātiem jautājumu bija daudz, bet diskusijas rezultētās ar 28.decembrī domes sēdē sagatavoto lēmumprojektu, kuru apstiprināja un virzīja tālāk. Tika dots darba uzdevums lokālplānojuma izstrādes procesa uzsākšanai un teritorijas plānojuma grozīšanai. S.Kapteine pastāstīja, ka ietekmes uz vidi novērtējuma zona skar 145 īpašumus, kurā iekļaujas arī piegulošo teritoriju īpašnieku īpašumi 1981 ha kopplatībā.

Šogad 29.janvārī starp pašvaldību un attīstītāju tika parakstīts memorands jeb sadarbības līgums. Sadarbības līgums sagatavots ar mērķi, lai pozitīvi ieceres gadījumā tiktu ievēroti iekšējās kārtības noteikumi, labas prakses principi. Memoranda dokumentā atrunāta projekta realizācijas gaita. Visus izdevumus, kas saistīti ar projekta ieviešanu, ievērojot likumdošanu, jāsedz attīstītājam. Memoranda 5.punktā atrunāts, kādi būs iedzīvotāju un pašvaldības ieguvumi no tā, ka vēja parks tiek realizēts Rugāju pagasta teritorijā, un tie ir – ceļu infrastruktūras, energoefektivitātes uzlabošana, finansiāls atbalsts kopienas aktivitātem.

“Tie bija pirmie sagatavošanās darbi, lai tiktu līdz šai sarunai. Šobrīd nemiers ir un bažas arī, jo mums visiem bail no svešā un nezināmā. Taču, kamēr virzāties ar šo ieceri, aizsardzības ministrija izstrādājusi karti, kas 50 km rādiusā no ES ārējās robežas ar Krieviju un Baltkrieviju neatļauj būvēt vēja ģeneratorus. Tas rada bīstamību un draudus radiolokatora darbībai. Tāpēc šobrīd runājam tikai par Rugāju pagastu, par pārējām Balvu novada teritorijām vairs nē, jo pēc kartes tā ir tieša pierobeža ar Krieviju un ārējo Eiropas robežu,” skaidroja novada vadītāja vietniece.

Šobrīd precīzs izbūvējamo vēja elektrostaciju skaits un novietojums nav noteikts. Ir aplēsts, ka pētāmajā teritorijā būtu iespējams izvietot orientējoši 19 jaunākās paaudzes lielas jaudas vēja elektrostacijas. Vēja parka kopējā jauda varētu sasniegt 140 MW vai vairāk.

Apņemas uzlabot un izveidot infrastruktūru

Skaidrot notiekošos procesus, uzklaut jautājumus un sniegt atbildes uz tiem bija ieradušies arī vairāki attīstītāja pārstāvji. Iepazīstinot ar uzņēmumu, Dārta Ļaudaka pastāstīja, ka “Ignitis Renewables” ir atjaunīgās enerģijas līderis Baltijas valstīs un Polijā, kurš līdz šim jau izveidojis septiņus vēja parkus: “Tas nozīmē, ka ne tikai mākam projektēt, bet jau esam ar pieredzi parku pabeigšanā un enerģijas ražošanā. Kompānijai uzstādītais mērķis ir 4 līdz 5 gigavatu jauda līdz 2030.gadam.” Kā uzņēmums nonāca Rugajos? Uzņēmuma pārstāve atklāja, ka pirmais svarīgais priekšnoteikums ir apdzīvoto vietu blīvums: “Ievērojam attālumu no dzīvojamām mājām – neviens no mūsu vēja ģeneratoriem nav izvietots tuvāk kā noteikts normatīvos, lai visiem, kas atrodas parka teritorijā, būtu

Jautājumu – atbilžu laiks. Pēc prezentācijas daļas, kurā uzņēmuma pārstāvji iepazīstināja ar iecerēm un plāniem vēja parka būvniecībā, sekoja teju divu stundu ilgas diskusijas, kurās iedzīvotāji uzdeva ļoti daudz dažādu jautājumu. Tajos bija jaušamas lielas bažas.

komfortabli dzīvot. No dzīvojamām mājām tie ir 800 m, no ciemiem – 1,2 km. Pats būvlaukums aizņem aptuveni 2 ha no teritorijas, savukārt, kad vēja parks ir ir nodots ekspluatācijā, viena vēja elektrostacija aizņem tikai 0,5 ha no teritorijas, turklāt tai netiek noteikta aizsargjosla. Tas nozīmē, ja zeme iepriekš lietota mežsaimniecībai, lauksaimniecībai vai tautsaimniecības procesiem, var turpināt iesākt, jo vēja ģeneratori neietekmē līdzšinējo zemes lietošanu.” Papildus attīstītājs uzņēmies uzlabot un izveidot infrastruktūru, kas nepieciešama visiem izbūves procesiem.

Vairāk atbilžu būs ietekmes uz vides izpētes procesa beigu stadijā

Sabiedriskās apspriešanas dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar karti, kurā šobrīd notiek ietekmes uz vidi novērtējums. Vides projektu vadītājs Raivo Nikolajevs atklāja, ka teritorija izvēlēta lielāka nekā sākotnēji paredzamais vēja parka izvietojums. Tas darīts ar noteiktu mērķi, jo daba mainās un jāiegūst pietiekami daudz informācijas, lai saprastu, kur vēja turbīnu izvietojums būs vispiemērotākais un ietekme uz vidi – minimizēta. Viens no priekšnosacījumiem – attālums no apdzīvotām vietām un māsaimniecībām, turklāt tiek pētītas arī dabā esošās īpaši aizsargājamās putnu sugas, mikrolietumi un dažādi citi ierobežojošie faktori. “Kur tad isti atradīsies vēja turbīnas? Šobrīd nevaram atbildēt, šos datus varēsime sniegt, kad būsime procesa beigu stadijā, kad būsime apzināti izpētes rezultāti un nonāksime pie jēgpilna slēdziena. Protams, svarīgākais faktors ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana. Ļoti iespējams, ka daļa turbīnu atradīsies arī meža teritorijās, kas nozīmē, ka tiek paredzēti dažādi kompensējoši mehānismi. Ja gadījumā nepieciešama šī meža transformēšana apbūvei, tad, vienojoties ar pašvaldību, iespējams, citā vietā tiks stādīts jauns mežs tādā pašā apjomā,” skaidroja R.Nikolajevs. Viņš uzsvēra, ka “Ignitis Renewables” nav kompānija, kas tikai attīsta, izbūvē un pārdod atjaunīgās enerģijas parkus. Visi vides pasākumi, tai skaitā putnu, sikspārņu monitorings, ietekmes uz vidi un cilvēkiem pasākumi, notiek 30 un vairāk gadus. Tehnoloģijas attīstās, un jau šobrīd tirgū parādījušas dažādas ierices, kas ļauj no lielāka attāluma konstatēt konkrētas putnu sugas un nepieciešamības gadījumā apturēt vai samazināt vēja turbīnu darbību, lai nenestu bojājumu dabai.

Ko iegūs vietējā kopiena?

Pagājušā gada izskaņā tika pieņemti grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā, kas nosaka, ka attīstītājiem obligāti jāveic maksājumi sabiedrībai, kuras teritorijā vēja ģeneratori tiks izbūvēti. Tiesa gan, jautājumi, cik daudz un kam maksāt, vēl atrodas leņķa stadijā. Kopienas sadarbības vadītāja Kristīne Ļenotjeva stāstīja par Klimata un enerģētikas ministrijas ieceri, kā šo finansējumu varētu sadalīt. Proti, ka 50% no visa finansējuma būs ikgadējs maksājums pašvaldībai un tās attīstībai

Vēja parka attīstības cikls

- ♦ Apbūves tiesību līgumi
- ♦ Ietekmes uz vidi novērtējums, lokālplānojuma izstrāde (~2 gadi) 2023.-2025.g.
- ♦ Būvprojektēšana (~1,5 gadi) 2025.-2026.g.
- ♦ Būvniecība (~1,5 gadi) 2026.-2028.g.
- ♦ Ekspluatācija (30 gadi) 2028.-2058.g.

pagastam, kura teritorijā tiks būvēti vēja ģeneratori. Savukārt finansējuma otrā daļa jeb 50% paredzēti iedzīvotājiem – gan māsaimniecībām, gan mājām, kas atrodas līdz 2 km attālumā no izbūvētā parka. “No mums kā attīstītājiem ik gadu šis finansējums būs par to, ka parks šeit izbūvēts. Tas būs aktuāls no brīža, kad parks izbūvēts un sāk ražot elektrību,” skaidroja kopienas sadarbības vadītāja. Bez valsts noteiktā maksājuma, papildus “Ignitis Renewables” piedāvās arī finansiālu atbalstu kopienas iniciatīvām, kurā attīstītāji ienākuši. “Katru gadu projektu veidā piedāvājam finansējumu kopienas iniciatīvām. Labums tāds, ka, tiklīdz projekts apstiprināts, finansējumu ieskaita 100% uz priekšu, un to var īstenot. Būtiski, ka projektu var iesniegt biedrība, kas veic savas aktivitātes līdz 5 km attālumā no Rugājiem. Galvenokārt šie projekti saistīti ar kopienas attīstību un cilvēku labbūtību,” pastāstīja Kristīne Ļenotjeva.

Svarīgs nosacījums – ietekmes uz vidi novērtējums

Viens no svarīgākajiem procesiem vēja parka tapšanas stadijā ir ietekmes uz vidi novērtējuma process. “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” vadošais konsultants Oskars Beikulis norādīja, ka ietekmes uz vidi novērtējuma process paredz, ka par ieceri stāsta ļoti agrīnā stadijā, ļaujot sabiedrībai iesaistīties procesā līdz gala lēmuma pieņemšanai. Tā ir speciāla procedūra darbībām, kas var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi. Kopš 2015.gada Latvijā visiem vēja parkiem obligāts nosacījums ir šādas procedūras veikšana, jo vēja parki nav tikai zaļā enerģija un viss pozitīvais, bet tam līdzī nāk arī blaknes. MK noteikumi nosaka konkrētas darbības, kas un kā jā dara, kas to uzrauga un pieņem lēmumu. Papildus katram no šiem projektiem vides pārvaldības valsts birojs izdod savu specifisku programmu, kurā, izvērtējot konkrēto teritoriju, dod nosacījumus, kas kurā vietā jāpēta. Un pēc šīs programmas vadās gan attīstītājs, gan eksperti. Galvenās lietas ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir negatīvo ietekmju noteikšana un risinājumi, kā tās samazināt vai novērst. Tā rezultātā top ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, kurā parādās gan vērtējumi, gan nosacījumi, ar kādiem ieceri drīkst attīstīt. “Šobrīd konkrētas stacijas kartē neparādās, bet, kad attīstītājs nāk ar ieceri, viņam kaut kādi punktiņi salikti, kur šīs stacijas varētu būt. No vēsturiskās pieredzes varu teikt, ka līdz šim nav bijis neviens vēja parks, kas beigās izskatās tā, kā attīstītājs sākotnēji iecerējis. Līdz ar to, lai ko mēs parādītu šodien, beigās tas varētu izskatīties pavisam savādāk,” atklāja O.Beikulis.

"Satiec savu meistarū!"

Dalās cepumu cepšanas pieredzē

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

"Gūda capumu" darbnīcā. Darbnīcas vadītāja atzīst, ka mūsdienās, salīdzinot ar viņas bērnību, ikvienam ir pieejama plaša informācija ar receptēm un saldumu pagatavošanu, kā arī dažādi našķi veikalos, tāpēc nav lielas nepieciešamības prasīt padomu pieredzējušām saimniecēm: "Kāpēc cept, ja var nopirkt veikalā? Prieks, ka muzejā uz nodarbību ieradās kupls pulciņš interesentu, kas vēlējas uzzināt, kā cepumus cepām agrāk, ka mums notika produktīva pieredzes apmaiņa."

Aizvadītajā sestdienā Baltinavas muzejā, iesaistoties tradicionālajā aktivitātē "Satiec savu meistarū!", darbnīcu "Gūda capumi" interesentiem vadīja meistare MARUTA DAUKSTE.

Top vafeles, žagariņi, rozītes...

Pasākuma dalībnieces, kas bija ieradušās no mūsu un kaimiņu novadiem un ir pieredzējušas cepumu cepējas vai arī vēl tikai mācās, ieinteresēti līdzdarbojās, uzdeva dažādus āķīgus jautājumus par cepumu un citu konditorejas izstrādājumu gatavošanu. "Man bija interesanti satikt citas saimnieces un dalīties pieredzē. Smējāties, ka nākamreiz cept cepumus brauksim uz Kārsavu, jo es arī kādreiz gribu aizbraukt paskatīties, kā citviet strādā ļaudis, jo katram sava pieredze, arī cepumi katram sanāk mazliet citādi," atklāj M. Daukste. Meistare ar pasākuma dalībniecēm cepa vafeles, rozītes, žagariņus un citus cepumus gan no kārtainās, gan no smilšu mīklas. Gatavošanas procesā neizmantoja mūsdienīgus palīg līdzekļus, piemēram, mikseri, jo savulaik, kad Maruta mācījās gatavot, tādus nepiedāvāja, bija jāiztiek ar bļodu, karoti vai putojamo slotiņu. "Katrā krāsnī un pannā no vienas mīklas gatavotie cepumi garšoja atšķirīgi. Klātesošie darbnīcu noslēgumā, izgaršojot cepumus, secināja, ka pašu gatavotie saldumi, salīdzinot ar veikalu piedāvājumu, ir daudz garšīgāki, kā arī to, ka cepumu cepšana ir darbietilpīga un diezgan dārgs prieks," stāsta darbnīcas vadītāja, kas savulaik apmeklējusi konditorejas kursus, strādājusi vairākās ēdnīcās par pavāres palīgu un pavāri, kā arī godos par saimnieci.

Patika strādāt godos

Pasmīgā ēdienu gatavošanas meistare M. Daukste dzimusi Briežuciēmā, bet ieprecējusies un lielāko mūža daļu nodzīvojuši Baltinavā. Pašlaik ikdienas nodarbošanās saistās ar dārzniecību, jo strādā z/s "Svilpēni", un muzicēšanu, jo, kā zināms, Maruta darbojas Briežuciema dāmu muzikālajā apvienībā "AMMA" un kopš 1993. gada vada Briežuciema etnogrāfisko ansambli. Atskatoties uz laiku, kad strādāja godos

Foto - no personīgā arhīva

Priecīgas par rezultātu. "Gūda capumu" darbnīcas apmeklētājas atzinīgi novērtēja pašceptos gardumus un iegūto pieredzi, jo katrai saimniecei ir savi meistariņi un gudrība, ko pielieto, darbojoties virtuvē.

par saimnieci, viņa stāsta: "Saimniecei ir jāprot viss: runāt, dziedāt (arī apdziedāt) un gatavot. Godos pamatcepumus cepām no smilšu mīklas, kāzās vajadzēja arī ko greznāku, piemēram, rozītes. Galvenais bija, lai ir kvalitatīvi un svaigi lauku produkti, piemēram, olas, krējums, sviests, jo, kā saka, smalkām lietām vajag dažādus labumus. Agrāk godos liela daļa produktu bija pašu mājās gatavoti, dabīgi, bez ķīmijas, konservantiem un aromatizatoriem, līdz ar to arī garšīgāki." Ēdienu gatavošana, kad rocība neļāva iegādāties kārumus veikalā, Marutai interesēja jau bērnībā un jaunībā – skatījās, kā strādā saimnieces, un pamazām mācījās. Kā pirmo iemācījās pamatēdienu gatavošanu un cept mājū tortes, vēlāk, kad nokļuva Baltinavā, godos apguva galdu klāšanas prasmi,

iemācoties gatavot arī dažādus gaļas, saldus un citus ēdienus. "Protams, patika strādāt par saimnieci, lai arī tas ir grūts un atbildīgs darbs. Nav vienkārši uzņemties strādāt citam cilvēkam. Mūsdienās saimnieces var izmantot dažādas tehnoloģijas, bet agrāk tādu nebija. Klājām galdu kāzās, kur aicināti pat 250 viesi, arī bēres ir bijušas lielas. Kāzām gatavojās ilgāk – plānoja viesu skaitu un ēdienus, bet bēres bieži vien rikoja pēkšņi. Ir bijis jāstrādā arī naktīs," atceras godu saimniece. Joprojām viņai patīk cept tortes, arī rudzu rupjmaizi un baltmaizi. Ko vajag, to arī gatavo, bet savās mājās. Godos galdus vairs neklāj, jo, kā pati saka, svarīga ir veselība, un katram pašam jāizvērtē, vai spēš padarīt uzticēto darbu.

Īsumā

Svinēs Aglonas Dievmātes svētkus

15. maijā pirmo reizi tiks svinēti Vissvētākās Jaunavas Marijas no Aglonas, Latvijas aizbildnes, svētki. Šajā dienā pulksten 12 norisināsies svētku svētā Mise Aglonas bazilikā.

Kā skaidro Rēzeknes-Aglonas diecēzē, šādi svētki iedibināti, jo līdz šim nebija svētku, kas būtu veltīti Aglonas Dievmātei. Protams, 15. augustā ticīgie pulcējas Aglonā, tomēr šajā dienā tiek svinēta Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšana. Tie ir svētki, kas tiek svinēti Universālajā Baznīcā un nav saistīti ar Aglonas svētvietu. Rēzeknes-Aglonas diecēzes ģenerālvikārs priesteris Staņislavs Prikulis norādīja, ka tāpēc svētkiem izvēlēta cita diena. Kā svētku mēnesis izvēlēts maijs, jo tas ir Dievmātei veltīts mēnesis.

Diskutē par latgaliešu valodu

26. aprīli Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika diskusija "Latgaliešu valoda medijos". Klātesošie dalījās pieredzē par latgaliešu valodas lietošanu, kā arī uzsvēra nepieciešamību pēc satura latgaliešu valodā masu medijos. Piemēram, žurnāliste Ausma Sprukte-Kozule dalījās pieredzē, kā sokas ar latgaliešu valodas izmantošanu dažādās intervijās un raidījumos. Žurnālists Ansis Bogustovs savukārt rosināja veidot raidījumus par jauniešu bezdarbu Latgalē, kas ir krietni augstāks nekā vidēji Latvijā. Režisors Viesturs Kairiņš atzina: "Latgaliešu valodas parādīšanās medijos un neļaušana tai tur būt ir pielīdzināma mūsdienu izpratnē drukas aizliegumam. Ārkārtīgi liekulīga ir latviešu sabiedrības attieksme, kur Kijeva jāsauc par

Kijivu, bet Bolvi – nekādā gadījumā! Mēs zinām, ka esam liekulīga, divkosīga sabiedrība, kas daudzus jautājumus vienkārši ignorē, paslauka zem tepīka." Režisors arī uzsvēra televīzijas sižetu nepieciešamību, kas būtu redzami par Latgali un skanētu latgaliski. Klātesošie nenoliedza, ka latgaliešu valodai sabiedriskajos medijos ir jāskan, tikai jāizdomā, kā labāk praktiski to izdarīt. Turklāt svarīgi, ka jānodala latgaliešu valodas lietojums un informācija jeb raidījumu saturs par Latgali, kas bieži tiek jaukti. Neiztrūka arī joku, piemēram, mūziķis Arnis Slobodaņins piejāva: "Es ceru, ka Dīvs ir latgalīts." Plašāku informāciju par diskusiju var iegūt, apmeklējot interneta vietni "latgolyskongress.lv", kur pieejams tiešraides ieraksts.

Lappusi sagatavoja A. Socka

Parādes braucienā dodas arī "Spieķi vējā"

Latvijā oficiāli atklāta motosezona

Aizvadītajā sestdienā Rīgā pulcējās tūkstošiem motobraucēju no visas Latvijas, lai, saulainās galvaspilsētas ielas pieskandinot ar motoru rūkoņu, ar vērienīgu parādes braucienu kopīgi atklātu ikgadējo motosezonu.

Bez lieka stresa!

Latvijas Motokluba asociācija pirms parādes brauciena tās dalībniekus publiski aicināja nepārsniegt kolonnas ātrumu, vienam otru neapdzīt, lietot aizsargķiveres, nebraukt uz viena riteņa, lieki negāzēt un neradīt papildus trokšņus pilsētas iedzīvotājiem. "Vārdus sakot, esam organizēti un priecīgi – bez lieka stresa! Savukārt ikvienam Rīgas pilsētas iedzīvotājam un viesiem vēlam jauku atpūtu un drošu braucienu!" vēlēja asociācija.

Tā tas arī bija, jo, kā informē Valsts policija, motosezonas atklāšanas pasākums Rīgā aizritēja bez būtiskiem starpgadījumiem. Runājot par parādes maršrutu, iespaidīgā motokolonna policijas eskorta pavadībā startēja no tirdzniecības centra "Mols" Krasta ielā līdz pat Spilves lidlaukam, kur notika motociklu apskate un dzelzs rumaku īpašnieki ar saviem vistuvākajiem, draugiem un atbalstītājiem atkal varēja ļauties sarunām. Tikmēr Balvos bāzētā motokluba "Spieķi vējā" prezidents ANDIS GRĀVĪTIS stāsta, ka no kluba uz parādes braucienu Rīgā devās kopumā 16 cilvēki – 12 kluba biedri un četri kluba draugi. Jautāts, ar kādām emocijām pēc motosezonas atklāšanas mērotais ceļš atpakaļ mājup, A.Grāvītis atgādina skaisto motociklistu teicienu: "Braucot ar mašīnu, tu vadā ķermeni, bet ar motociklu – dvēseli."

✓ Braucot ar mašīnu, tu vadā ķermeni, bet ar motociklu – dvēseli.

"Tā tas patiešām arī ir. Turklāt svētdien, dodoties atpakaļ uz Balviem, šo sajūtu izbaidīju divkārt, jo biju viens pats, bet apkārt – skaista daba, mūzika... Un to visu izdarīju mierīgā stilā un nepārsniedzot ātrumu, lai gan, atbraucot mājup un nokāpjot no motocikla, biju tik enerģijas pilns, ka grasījies doties kārtējā braucienā!" gandarīts par pavadīto laiku ir A.Grāvītis.

Motoklubs "Spieķi vējā". Attēlā redzami 12 motokluba biedri, kuri galvaspilsētā Rīgā motosezonu oficiāli atklāja līdz ar tūkstošiem citu dzelzs rumaku īpašnieku.

Foto - no personīgā arhīva

Visticamāk, šogad pēdējais pasākums

Jāpiebilst, ka motoklubam "Spieķi vējā", kas dibināts 2004.gada 14.janvārī, šogad apritējuši jau apaļi divdesmit gadi! Vai Balvu pilsētas iedzīvotāji un ciemiņi arī šogad var sagaidīt tik ļoti daudzām cilvēkiem iecienīto "Motociklu vasaras" pasākumu? A.Grāvītis stāsta, ka 20 gadu jubilejas pasākums noteikti būs – ikviens uz to aicināts 8.jūnijā, ezera krastā Dzirnavu ielā 1, Balvos! "Pasākumam jau gatavojamies, un šogad vadītāja lomā atkal iejutīsies daudzu iecienītais Māris Grigālis. Būs interesanti un, tuvojoties pasākumam, noteikti sekos plašāka informācija. Nevēlos arī runāt ļoti nostalgiskos toņos, bet 20 gadu jubilejas motoparāde Balvu ielās, ļoti iespējams, būs noslēdzoša. Kāpēc tā? Ar katru gadu organizēt pasākumu kļuvis arvien sarežģītāk. Neredzam arī pretimnākšanu no attiecīgajām iestādēm, bet visu izdarīt ar saviem līdzekļiem ir ļoti grūti. Tā vietā plānojam mainīt pasākuma formātu – motociklu braukšana joprojām būs, bet viss notiks, piemēram, kempingos, kur varēs atbraukt arī iedzīvotāji. Savukārt

motociklus lielā kolonnā Balvos vairāk neredzēsīm. Jāteic, arī mans sākotnējais mērķis daļēji bija tāds, ka pasākumu rīkosim līdz 20 gadu jubilejai, pēc kā formātu mainīsim. Šogad esmu sapratis, ka tā tas arī būs," atklāj A.Grāvītis.

Jautāts, ar kādām domām un emocijām atskatās uz aizvadītajiem gadiem pasākuma rīkošanā, motokluba "Spieķi vējā" prezidents

Jautāts, ar kādām domām un emocijām atskatās uz aizvadītajiem gadiem pasākuma rīkošanā, motokluba "Spieķi vējā" prezidents

nešaubās, ka Balvu pilsēta ir tikai un vienīgi ieguvēja: "Šo gadu laikā "Motociklu vasaras" pasākums Balviem devis patiešām lielu un pozitīvu popularitāti. Arī daudziem cilvēkiem, kuri mūsu pilsētai, iespējams, būtu vienkārši ātri izbraukuši cauri, pasākums sniedzis daudz pozitīvu emociju. Tās ir nenovērtējamas lietas, par ko ir liels gandarījums. Izdarīts daudz," secina A.Grāvītis.

Andis Grāvītis. Attēlā motokluba "Spieķi vējā" prezidents redzams uz "Harley Davidson Electra Glide Limited" motocikla, kas aprīkots ar 1700 cm³ jaudīgu motoru.

Jāpiebilst, ka A.Grāvītis arī iepriekš brauca ar "Harley Davidson", bet šo moci iegādājās šogad, jo tas ir ne tikai jaudīgāks, bet arī paredzēts lielāku attālumu mērošanai.

Nedaudz par statistiku

Par statistikas zinātņi ir tik daudz ironisku citātu un teicienu, ka, sak', ar to var pierādīt jebko, kas vien cilvēkam labpatīk. Tikmēr kāds cits oponēs, ka tie ir sausi skaitļi, kas ataino realitāti. Taisnība acimredzot ir kaut kur pa vidu, bet nesen publicētais aptaujas rezultāti vēsta, – teju puse Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka no visiem satiksmes dalībniekiem visagresīvākie ir autovadītāji, bet otrajā vietā ierindojas motociklisti.

Ar agresīvu braukšanu saskārusies arī absolūti lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju – galvenokārt no autovadītājiem, bet arī no motociklistiem. Tāpat aptaujas dati atklāj interesantas uzskatu atšķirības pēc dzimuma un vecuma. Protī, vīriešiem biežāk šķiet, ka agresīvākie ir autovadītāji, bet sievietes visvairāk satrauc skejriteņu vadītāji, kurus dāmas ierindo otrajā vietā pēc autovadītājiem. Savukārt jaunāki cilvēki (no 15 līdz 29 gadiem) izteikti par agresīvākajiem uzskata autovadītājus, bet cilvēki vecumā virs 60 gadiem pirmajā vietā viennozīmīgi ierindo motociklistus.

Motokluba "Spieķi vējā" prezidents A.Grāvītis uzsver, – ceļu satiksmes negadījumu skaits ar motocikliem uz pārējā fona varbūt arī izceļas. Tomēr kopumā tas nav lielāks par

provocē – veic manevrus pa labi un kreisi, uzdod gāzi un strauji bremsē. Acimredzot tā ir sava pārākuma parādīšana, bet attiecībām uz ceļa jābūt pavisam citādākām. Piemēram, mūsu motokluba biedri, kad autovadītājs motociklistu palaidis sev garām, vienmēr paceļ roku, tādējādi pasakot 'paldies'. Šādās reizēs reaģē arī autovadītāji, piemēram, draudzīgi pamirkšķinot ar auto lukturiem. Tas ir pozitīvi un tā tam būtu jābūt vienmēr," uzsver A.Grāvītis.

Beidzot atsevišķi transportlīdzekļu vadītāji tomēr izceļas ar agresivitāti un straujiem manevriem? "Droši vien katram ir savi iemesli. Kādam tā varbūt ir izrādīšanās, cits, iespējams, patiešām steidzas, uzskatot, ka ir pietiekami profesionāls, lai neizraisītu negadījumu. Bet droši vien ir arī cilvēki, kuri brauc agresīvi jebkurā gadījumā – neatkarīgi no transportlīdzekļa veida, jaudas vai tā, cik jauns ir spēkrats. Katrā gadījumā man šāds braukšanas stils nepatīk un to nekādā gadījumā neatbalstu. Jā, arī mūsu motoklubam tā 20 gadu pastāvēšanas laikā uz ceļa ir gadijušies daži misēkļi, tomēr šos jautājumus vienmēr pārrunājam un pie savas braukšanas kultūras allaž piedomājam. Tas ir ļoti svarīgi," uzsver A.Grāvītis.

